

**Utbildningsinspektion i
Kättilsmåla skola
Förskoleklass och grundskola årskurs 1–5
Vedebyskolan
Grundskola årskurs 6–9**

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Vedeby rektorsområde	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Vedeby rektorsområde och besökt Kättilsmåla skola den 14 februari och Vedebyskolan den 15–17 mars 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Kättilsmåla skola samt Vedebyskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I båda skolorna intervjuades representanter för elever och personal, skolledning samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolorna utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Vedeby rektorsområde

Vedeby rektorsområde	Antal barn/elever
Kättilsmåla skola F–5	
Förskoleklass	12
Grundskola	44
Vedebyskolan 6–9	
Grundskola	556

Vedeby rektorsområde består av två enheter, Vedebyskolan och Kättilsmåla skola. Vedebyskolan har elever från skolår 6 till och med skolår 9 och Kättilsmåla skola har elever från förskoleklass till och med skolår 5. Det dagliga arbetet är organiserat i arbetslag, där varje klass har mentorer som ansvarar för en mindre grupp elever.

Kättilsmåla skola ligger i byn Kättilsmåla som ligger ca 2 mil norr om centrala Karlskrona. Eleverna kommer från omgivande landsbygd. I anslutning till skolan finns ett fritidshem som bedrivs i enskild verksamhet.

Vedebyskolan ligger i Lyckeby och tar emot elever från Kättilsmåla skola och Spandelstorpsskolan i årskurs 6 samt från Lyckebyskolan och Östra Torpskolan i årskurs 7.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid de inspekterade skolorna och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att skolornas resultat ligger väl i linje med läroplanens och kursplanernas mål. Resultatet av skolornas arbete med normer och värden är gott och kunskapsresultaten som de framstår av de nationella ämnesproven och betygsresultaten är goda. En hög andel elever når målen i samtliga ämnen.

Den pedagogiska verksamheten och undervisningen håller i huvudsak en god kvalitet och genomförs i linje med de nationella målen. Ledningen av verksamheten är av god kvalitet och så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Elevernas formella elevinflytande är väl utvecklat och inslag i undervisningen som elevens val, elevens tid, idrottsprofil och flexitid är goda exempel på några former för reellt elevinflytande. Skolorna bedriver ett aktivt och omfattande förebyggande värdegrundsarbete och har goda rutiner för identifiering av elever som är i behov av särskilt stöd. De studie- och yrkesvägledande insatserna är av god kvalitet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolorna inom följande områden:

- Skolornas information till eleverna om målen för undervisningen och elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras så att detta inte blir avhängigt enskilda lärares insatser.
- Uppföljningen i Kättilsmåla skola av elevernas kunskaper i andra ämnen än svenska, engelska och matematik bör utvecklas och tydliggöras.
- Kättilsmåla skola bör se över undervisningen i hem- och konsumentkunskap.
- Undervisningen i svenska som andraspråk bör ses över i Vedeby skolan och skolan bör i samband härmed anstränga sig för att använda lärare med före-skriven utbildning.

Inspektörerna bedömer att nedan angiven brist snarast skall åtgärdas.

- Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte alla elever som behöver sådan handledning i Vedeby skolan (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94, avsnitten 2.1 och 2.2.

Resultatet av skolornas arbete med normer och värden är, enligt elever, föräldrar, personal och skolledning i huvudsak gott och avspeglar sig i ett positivt arbetsklimat och en god stämning mellan elever och mellan elever och personal. Kättilsmåla skola erbjuder en småskalig, överblickbar, lugn och trygg skolmiljö, där lärarna tar ett gemensamt ansvar för barnen. På den större Vedeby skolan upplever eleverna dock att det kan vara bristande arbetsro på vissa lektioner. Att det finns rastvakter gör samtidigt enligt eleverna att det blir lugnare i korridorerna. På båda skolorna känner sig eleverna trygga och trivs, något som föräldrarna instämmer i. Även rektorsområdets mätningar av klimatet på skolorna visar på goda resultat.

Av inskickad dokumentation framgår att andelen elever på Kättilsmåla skola som har uppnått målen på nationella ämnesprov i skolår 5 har förbättrats år 2005 i jämförelse med år 2004. I jämförelse med kommunen som helhet var resultaten på de nationella proven för årskurs 5 högre i samtliga ämnen år 2005.

Tabell 1: Resultat på nationella ämnesprov i skolår 9 för Vedeby skolan, Karlskrona kommun och riket.

Skolår 9 2005	Skolan	Kommunen	Riket
Svenska, läsförståelse	87 %	88 %	87 %
Svenska, muntlig förmåga	85 %	95 %	97 %
Svenska, skriftlig förmåga	91 %	90 %	91 %
Matematik	83 %	92 %	88 %
Engelska, muntlig förmåga	96 %	94 %	96 %
Engelska, receptiv förmåga	94 %	89 %	93 %
Engelska, skriftlig förmåga	97 %	93 %	95 %

Av sammanställningen över slutbetygen år 2005 framgår att andelen elever som nådde målen i svenska, matematik och engelska uppgick till 97 procent, 93 procent respektive 97 procent. Inspektörerna anser att skolan kan analysera skillnaderna mellan resultaten på de nationella ämnesproven och slutbetygen i matematik och svenska.

Tabell 2: Resultatmått för elever i årskurs 9

Resultatmått	Vedebyskolan		Kommunen		Riket	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Meritvärde	207	200,2	200,4	195,6	206,9	206,3
Andel (i procent) med fullständigt slutbetyg	82,2	80,7	75,7	74,1	75,9	75,5
Andel (i procent) behöriga till nationellt program	91,5	91	90,2	88	89,6	89,2

Vid en jämförelse mellan år 2004 och år 2005 framgår att skolans genomsnittliga meritvärde har legat över kommunens båda åren och i nivå med respektive något under rikets. Flickorna hade ett något högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna. Skillnaden uppgick till 13 poäng år 2004 och har ökat till 17 poäng år 2005. Resultaten i form av andel elever med behörighet till nationella program och andel elever med fullständiga slutbetyg är högre än genomsnittet i kommunen och i riket.

Vid en jämförelse av betygsresultaten över tid i de olika ämnena framkommer också att en hög andel elever genom åren har nått målen i samtliga ämnen förutom i moderna språk som språkval. Se också avsnittet Bedömning av förutsättningarna för undervisningen.

Andelen elever med MVG var 2004 högst i hem- och konsumentkunskap (26,5 procent), idrott och hälsa (21,2) och biologi (20,5). Här lyckades flickorna i allmänhet bäst, med en mycket högre andel som fick MVG i hem- och konsumentkunskap (46,4 procent), biologi, samhällsorienterande ämnen, bild, engelska och kemi. En något högre andel pojkar fick dock MVG i idrott och hälsa. Lägst andel elever som fick MVG fanns i musik (2 procent) och slöjd (6).

Andelen elever med MVG var 2005 högst i bild (17,6 procent), idrott och hälsa (13,9) och engelska (12,7). I allmänhet fick en lägre andel elever MVG detta läsår i jämförelse med 2004 och delvis gällde det andra ämnen. Lägst andel elever som fick MVG fanns i slöjd (4,2 procent) och musik (4,8). Flickorna lyckades fortfarande något bättre, särskilt i bild (31,7 procent) och i samhällsorienterande ämnen. En något högre andel pojkar fick dock MVG i idrott och hälsa, matematik, fysik och kemi.

I förhållande till Salsa, Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser, som i sin redovisning av skolors resultat tar hänsyn till faktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel pojkar och andel elever med utländsk bakgrund, har skolan legat under förväntade värden genom åren när det gäller genomsnittligt meritvärde. När det gäller andel elever i årskurs 9 som har uppnått målen har skolan genom åren ibland legat över och ibland under förväntade värden. För närvarande ligger skolan ungefärligen i nivå med förväntat värde. Salsa visar att andelen elever med utländsk bakgrund i årskurs 9 är låg i jämförelse med riksnittet och föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå är högre än riksnittet.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolornas resultat ligger väl i linje med läroplanens och kursplanernas mål. Resultatet av skolornas arbete med normer och värden är gott och kunskapsresultaten som de framstår av de nationella ämnesproven och betygsresultaten är goda. En hög andel elever når målen i samtliga ämnen.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

Inspektörerna bedömer att det finns en god och väl utvecklad samverkan med föräldrarna. Intervjuade föräldrar upplever att brukarrådet på Kättilsmåla skola och skolrådet på Vedeby skolan är välfungerande informations- och diskussionsfora. Föräldrarna upplever också att skolorna överlag kännetecknas av en stor öppenhet där de som föräldrar i stort sett alltid är välkomna. Föräldrarna tycker att skolornas hemsidor är informationsrika, även om det kan variera hur aktivt olika lärare använder denna informationskanal. När arbetet med Skolportalen är färdigt i Karlskrona kommun kommer denna informationskanal att förstärkas. Andra befintliga informationsvägar är bland annat Vedeby skolexpo, ett informationsblad till hemmen och Öppet Hus-vecka.

Inspektörerna bedömer att de formella samverkansformerna med eleverna i form av klassråd och elevråd fungerar väl på skolorna. Vedeby skolan anordnar en egen elevrådsutbildning, där elevernas idéer och förslag ofta har tagits tillvara. Eleverna tycker att de har relativt goda möjligheter till formellt inflytande och att personalen försöker tillgodose deras önskemål.

Föräldrarna upplever att elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer varierar mellan ämnen och lärare. Eleverna ger en liknande bild.

På Vedeby skolan har elevinflytandet varit mest synligt i engelska och tyska där eleverna får välja glosor individuellt, utifrån vad de själva upplever att de behöver öva på. Eleverna i årskurs 6–7 säger att det endast är musikleäraren som planerar tillsammans med eleverna. I övriga ämnen är det läraren som bestämmer. De tycker att det är bra att de har inflytande i musik men verkar i övrigt inte tycka att det är så viktigt att få vara med och påverka. Eleverna i årskurs 8–9 säger att de är med och planerar ibland, men att det är svårt i vissa ämnen som exempelvis teknik och naturorienterande ämnen och att de fasta mål som finns begränsar friutrymmet. Eleverna upplever att det ibland är stressigt: ”Det är mycket som vi ska hinna med”. I språk är frihetsgraderna större enligt eleverna. Lärarna frågar dock ofta eleverna om de har önskemål om arbetssätt.

Lärarna uppger att de periodvis lämnar mycket luft i planeringen så att eleverna skall kunna vara med och påverka innehåll och arbetssätt. De erbjuder då ofta en ram med olika alternativ. Till viss del begränsas dock elevernas inflytande, då obligatoriska moment skall hinnas med och tiden är knapp.

Det framskymtar således i diskussionen på Vedebyskolan att i valet mellan utökat elevinflytande och omsorgen om att så många elever som möjligt ska nå målen, kan det förra lätt hamna i skymundan. Enligt inspektörernas bedömning är det olyckligt med ett upplevt motsatsförhållande mellan inflytande över det egna lärandet och möjlighet att nå målen. Bortsett från det demokratiska egenvärdet av ett reellt inflytande i elevernas vardag, är det tämligen väl belagt genom skolforskningen att ett inflytande över den egna läroprocessen befrämjar lärandet. Kunskaper om vad lärandet ska leda till och om skolans mål är då en grundförutsättning.

Inte alla intervjuade elever på skolorna har dock klart för sig vilka målen för undervisningen är. Eleverna säger att informationen varierar mellan lärarna. Inspektörerna bedömer att eleverna i årskurs 8 och 9 är mer medvetna i detta avseende än de yngre eleverna. Lärarna, som tillsammans lokalt har tolkat de nationella kursplanerna, upplever att det kan vara svårt att få eleverna att förstå målen, då de kräver långtgående konkretisering.

Vid inspektörernas samtal med eleverna kring elevinflytandet framhåller eleverna att inslag i undervisningen som elevens val, elevens tid, idrottsprofil och flexitid också är goda exempel på ett reellt elevinflytande, en uppfattning som inspektörerna delar. Se också under rubriken Innehåll i undervisningen, individanpassning och stöd.

Utvecklingssamtalen upplevs i huvudsak som välfungerande av föräldrarna. Även de allra flesta elever är nöjda med utvecklingssamtalen. I Kättismåla skola fick föräldrarna genomgående underlagsmaterial inför utvecklingssamtalen. På Vedebyskolan uppgav vissa föräldrar att de fick möjlighet att ange i förväg vad de skulle vilja diskutera och kunde vid behov få utökad tid för samtalet. Det varierar dock mellan lärarna hur heltäckande bild av elevernas utveckling föräldrarna får.

Inspektörerna bedömer att skolorna bedriver ett aktivt och omfattande förebyggande värdegrundsarbete. Det är få fall av mobbning eller kränkande behandling på skolorna.

De äldre Vedebyeleverna uppger att det finns en krisgrupp på skolan som är ”bra på att reda ut saker”. Det finns också ett förtroenderåd på Vedebyskolan, bildat av föräldrar som arbetar på ideell basis med trygghetsfrågor. Skolan deltar även i ett nätverk, bestående av representanter för skola, fritidsverksamhet, socialtjänst, polis och kyrka vilka träffas kontinuerligt samt vid akuta situationer.

Från och med den 1 april 2006 skall varje verksamhet ha en likabehandlingsplan enligt lagen (SFS 2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen skall planerade åtgärder redovisas. Planen skall årligen följas upp och ses över. Vid inspektionsbesöket hade både Vedebyskolan och Kättismåla skola en trygghetsplan, vilket var en handlingsplan mot mobbning och våld. Planen omfattade inte det vidare begreppet kränkande behandling och behandlade inte kränkningar mellan vuxen och elev, vilket bör vara en del av skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling enligt Lpo 94. Inspektörerna förutsätter att skolan beaktar alla former av kränkande behand-

ling i sitt fortsatta arbete och att detta också kommer till uttryck i den nya lika-behandlingsplanen.

På Kättilsmåla skola finns en skolsköterska på deltid (cirka 10 procent). Vedebyskolan har en skolsköterska på heltid och en kurator på halvtid, men denna tid delas med flera skolor. Den begränsade kuratorsresursen medför att skolsköterskan och lärarna i Vedebyskolan i hög grad får ta sig an kurativa uppgifter.

Innehåll i undervisningen, individanpassning och stöd

Kättilsmåla skola har tre åldersintegrerade klasser (F–1, 2–3 och 4–5). Möjligheterna till flexibla och tillfälliga gruppindelningar och individanpassning utifrån elevernas behov tas genomgående aktivt tillvara. Personalen är organiserad i ett skolövergripande arbetslag, med en samstämmig pedagogisk utvecklingsvilja. Alla lärare är behöriga och utnyttjas efter sin kompetens. Ansvar för barnen betraktas som gemensamt och alla lärare har åtminstone någon lektion med andra grupper än sin egen.

Vedebyskolan har 22 klasser, där lärare och elever arbetar i fem vertikala arbetslag. Det finns också ett resursarbetslag som ansvarar för undervisningen av elever i behov av särskilt stöd och som tar ett särskilt ansvar för elevvården tillsammans med skolledningen.

Inspektörerna bedömer att skolornas undervisning ligger väl i linje med läroplan och kursplaner. På grundval av gjorda lektionsbesök i de skilda verksamheterna bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten övergripande är av god kvalitet. Gjorda lektionsbesök på skolorna vittnade om en i huvudsak lugn och trygg stämning, med ett gott förhållande mellan pedagoger och elever och mellan eleverna. Varierande arbetssätt och arbetsformer kunde iakttas och där eleverna arbetade såväl självständigt som tillsammans med andra.

Vedebyskolan har sedan fyra år tillbaka en idrottssatsning, där elever delvis på skoltid kan specialträna i sin idrott. Idrottsprofilen är ett samarbete mellan skolan och idrottsföreningar i närområdet. För närvarande gäller detta fotboll, handboll, bordtennis, ishockey, konstakning, tennis och badminton. Cirka 90 elever deltar i denna verksamhet. Skolan erbjuder också många andra frivilliga verksamheter.

På Vedebyskolans schema finns även något som kallas för Elevers tid, där tiden varierar i arbetslagen mellan 80–120 minuter per klass och vecka. Eleven kan på den positionen fördjupa sig i de teoretiska ämnen som han eller hon själv eller i samråd med lärare anser sig behöva. Några arbetslag har också infört flextid, vilket innebär att eleverna kan påverka sin egen arbetstid. Eleverna kan arbeta in 30 minuter varje morgon före ordinarie lektionstid. Övertiden bokförs och ”flexas ut”, efter samråd med mentor.

Kättilsmåla skola har försökt ta tillvara elevernas naturintresse genom olika projekt i omgivande natur utifrån teman knutna till olika ämnen. Som ett exempel kan nämnas ett samarbete med Vattenverket och Kalmar högskola då eleverna undersökte vattnets kvalitet i sjösystemet runt Lyckebyån.

På Kättilsmåla beskriver eleverna som det positiva med skolan att den är liten, alla känner varandra, det är lugnt och tryggt och skolgården är fin. Eleverna i årskurs 6–7 på Vedebyskolan framhåller som positivt att skolan har en stor

idrottshall och en idrottsprofil. De äldre eleverna nämner valmöjligheterna som en positiv faktor.

Under årskurs 8 och 9 erbjuds eleverna sammanlagt sex veckors prao (praktisk arbetslivsorientering). I viss mån samordnas prao med undervisningen i svenska, samhällsorienterande och naturorienterande ämnen. Studie- och yrkesvägledaren ansvarar för detta arbete liksom för gymnasieinformationen. För blivande elever på det individuella programmet görs studiebesök på IV-program, ibland i kombination med ett särskilt individuellt överlämnande genom speciallärares och kurators försorg. Inspektörerna bedömer att skolans studie- och yrkesvägledande insatser är av god kvalitet.

Vedebyskolan har internationella kontakter genom två olika projekt: vänskolsutbyte med en skola i Tyskland och deltagande inom Euroweek, där elever från skolan deltar i ett utbyte med andra europeiska skolor.

Inspektörerna bedömer att skolorna har goda rutiner för identifiering av elever som är i behov av särskilt stöd och genomtänkta principer för fördelning av resurser.

Vedebyskolan har ett elevhälsoteam och ett särskilt resursarbetslag som tar över när arbetslagens flexibla resurser för förstärkning och möjliggörande av mindre grupper inte räcker till. Skolan uppger att cirka 30 procent av eleverna är i behov av särskilt stöd. Den flexibla resursen i arbetslagen skulle behöva utökas. Enligt skolledning och resursarbetslag räcker inte resurserna till för att ge stöd till alla elever fullt ut. Stödet riktas i första hand till de mest behövande medan elever ”i gråzonen” får begränsat stöd. Det är främst i svenska, engelska, matematik och samhällsorienterande ämnen som stöd ges. Önskemål finns att arbeta mer inkluderande, dvs. ge eleverna stöd i sin ordinarie undervisningsgrupp, än exkluderande, en form som nu dominerar.

För elever, framför allt i årskurs 9, som riskerar att inte få betyg i svenska, engelska och matematik, anordnar kommunen stödundervisning. Dels i form av ”supportskola” under läsåret, någon eftermiddag efter skoltid per vecka, och under höst-, sport- och påsklov. Eleven ska ha med sig uppgifter från sin hemskola, och undervisningen ordnas på en gemensam plats centralt i kommunen. Dels ordnas sommarskola, då i första hand de elever som har slutat årskurs 9 är målgruppen, under en vecka i början av sommarlovet, för att sedan följas av ett antal veckor för hemstudier, och sedan en ny vecka för redovisning och bedömning av elevens framsteg. Även denna undervisning ordnas på gemensam plats, centralt i kommunen.

Det finns en särskild undervisningsgrupp på Vedebyskolan. Lärare och elever uppger att kontakterna med elevens ordinarie klass inte alltid är så goda, trots att skolan har utarbetat tydliga rutiner för detta. Ett fåtal elever på skolan har anpassad studiegång. Det finns några elever som skolan bedömer behöver stöd i form av studiehandledning på modersmålet och som inte får detta, vilket inte är förenligt med bestämmelserna i grundskoleförordningen.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

För att dokumentera elevernas kunskapsutveckling arbetar skolorna med individuella utvecklingsplaner och med ett dokument där läraren gör en terminsvis, ämnesvis bedömning av elevens förutsättningar att nå målen. Uppföljningen i Kättilsmåla skola av elevernas kunskaper i förhållande till uppnående- och

strävansmålen för år 5 behöver dock utvecklas ytterligare och tydliggöras för elever och föräldrar.

För avgångselever i årskurs 9 som inte har uppnått målen i ett ämne, skriver skolan ett omdöme som sedan följer eleven till gymnasieskolan. Detta omdöme beskriver på ett konkret sätt elevens kunskapsutveckling och arbetsinsats, vad eleven behöver arbeta vidare med för att nå betyget Godkänd och vilka insatser från skolans sida som kan underlätta målet att nå betyget Godkänd. Det är inspektörernas uppfattning att blanketten på ett tydligt och snabbt sätt informerar om elevens nuläge.

Lärarna har fått viss kompetensutveckling för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning, men skolledningen anser att skolan inte har arbetat tillräckligt med detta, varför ytterligare kompetensutvecklingsinsatser pågår. Eleverna i Vedeby skolan upplever att det inte är lika lätt att få höga betyg i alla ämnen eller för alla lärare. Eleverna upplever också att vissa lärare väger in uppförande och beteende vid betygssättningen. Enligt eleverna motiverar lärarna i regel sin betygssättning och de flesta lärare försöker dock vara så rättvisa som möjligt. Eleverna känner även till att lärare jämför elevernas arbeten med varandra för att stämna av bedömningen.

Ledning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Vedeby rektorsområde leds av två rektorer med olika ansvarsområden och består av två enheter, Vedeby skolan och Kättismåla skola. Vedeby rektorsområde ingår tillsammans med Lyckeby och Spandelstorp rektorsområde i Lyckeby samverkansområde. Rektorsområdet inrymmer även samverkansområdets administration. Vedeby rektorsområde bildades i slutet av 2003 och en utvecklingsplan för det nya rektorsområdet togs fram genom ett processarbete, i början av 2004. I skolledningen ingår också en lärare som ansvarar för samordningsfrågor av elevvårdskaraktär och som tillika särskilt ansvarar för skolans IT-frågor.

Båda rektorerna har lärarutbildning och lång erfarenhet samt har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Rektorerna har en tydlig ansvarsfördelning sinsemellan och är väl kända av elever, föräldrar och personal. Inspektörerna bedömer att ledningen av verksamheten är av god kvalitet.

Rektorerna upplever emellertid att de har för lite tid att vara ute i verksamheten, att det i stort sett endast sker när någon akut problemlösning behövs. Att ansvarig rektor för Kättismåla skola endast har möjlighet att vara en dag per vecka på skolan upplevs som speciellt problematiskt. Personalen upplevde dock att rektor var lätt att nå per telefon vid behov. En starkare rektorsfunktion eller mer stödfunktioner skulle ändå behövas för att ge rektorerna möjligheter att delta i den pedagogiska verksamheten, enligt rektorerna. En regelbunden kontakt med arbetslagsledarna utgör idag det viktigaste instrumentet för rektorernas styrning. Lärarna uppger också att de skulle vilja att rektorerna hade möjlighet att delta mer i den pedagogiska verksamheten.

Kvalitetsredovisning finns och är upprättad i enlighet med förordningens krav.

När det gäller de formella beslut som skall fattas av rektorn i elevärenden och andra frågor som gäller elevers rättssäkerhet, bedömer inspektörerna att det råder god ordning på skolan. Det råder en god kontroll och uppföljning av elevers närvaro.

När det gäller betygssättningsprocessen för inte skolledningen en dialog med lärarna kring de många ändringar av betyg som lärarna gör och för in i betygskatalogen under de sista veckorna, något som inspektörerna anser att skolledningen kan göra.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att den pedagogiska verksamheten och undervisningen i huvudsak håller en god kvalitet och genomförs i linje med de nationella målen. Skolorna bedriver ett aktivt och omfattande förebyggande värdegrundarbete och de studie- och yrkesvägledande insatserna är av god kvalitet. Det finns goda förutsättningar på skolorna i form av en genomtänkt och flexibel organisation, med goda rutiner för identifiering av elever som är i behov av särskilt stöd. Elevernas formella elevinflytande är väl utvecklat och inslag i undervisningen som elevens val, elevens tid, idrottsprofil och flexitid är goda exempel på former för ett reellt elevinflytande. Ledningen av verksamheten är av god kvalitet och det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Uppföljningen på Kättismåla skola av elevernas kunskaper i andra ämnen än svenska, engelska och matematik bör dock utvecklas och tydliggöras. Skolans information till eleverna om målen för undervisningen och elevernas möjligheter till inflytande över planeringen och genomförandet av undervisningens innehåll och arbetsformer bör förbättras så att detta inte blir avhängigt enskilda lärares insatser. Studiehundledning på modersmålet erbjuds inte för alla elever som behöver sådan handledning, vilket inte är förenligt med bestämmelserna i grundskoleförordningen.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

I hem- och konsumentkunskapsundervisningen i Kättismåla skola ger skolan eleverna flera uppgifter som ska utföras i hemmet och inspektörerna bedömer att ämnet i flera avseenden är lågprioriterat.

Som språkval erbjuder Vedebyskolan tyska, franska, spanska och ”förstärkt” engelska. Det förekommer en hel del avhopp i moderna språk, något som skolledningen är väl medveten om. Enligt skolledningen beror detta antingen på att ämnet upplevs som alltför krävande eller att drivkrafter saknas eftersom eleverna inte behöver räkna in betyget i sitt meritvärde. Planer finns på åtgärder för att stimulera språkval på förvaltningsövergripande nivå och på skolan pågår ett arbete med att försöka fånga elevernas intresse. I och med att spanska infördes som ett tredje alternativ har intresset dock ökat. De intervjuade eleverna uppger att vissa språklärare har en mycket hög ambitionsnivå, vilket gör att ämnet både upplevs som svårt och tråkigt. Möjligheten att höja betyget i engelska genom ”förstärkt” engelska är också ett lockande taktiskt val enligt vissa elever och skolledning.

På Kättismåla skola varierar utformningen av elevens val från år till år. Förra året arbetade samtliga elever med teknikundervisning och naturprojekt. Innevarande läsår erbjuds eleverna olika val beroende på ålder. För elever i årskurserna

1–3 indelas terminen i tre perioder då eleverna kan välja mellan bild, musik samt samhälls- och naturorienterande ämnen. Ämnena har valts utifrån elevernas önskemål och eleverna har även möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Elever i årskurserna 4 och 5 arbetar med en filminspelning, där de själv får skriva manus, filma och agera skådespelare. Det är ett IT-baserat projekt där kommunens IT-pedagog medverkar.

På Vedeby skolan finns elevens val utlagt på schemat med 110 minuter i veckan i årskurs 6, 120 minuter i årskurserna 7 och 8, och 90 minuter i årskurs 9. Här väljer eleven själv vilket ämne han/hon vill fördjupa sig i under cirka fem veckor. Möjligheter finns att välja praktisk-estetiska ämnen, samhällsorienterande ämnen och språk, samt i allmänhet också matematik och naturorienterande ämnen. Platserna lottas ut men förr eller senare får eleven det som önskas. Övriga elever ägnar sig åt ”fördjupning”, vilket i stort sett är liktydigt med elevens tid. På skolan förs en kontinuerlig och självkritisk diskussion om hur elevens val och elevens tid bäst kan utformas.

Några elever på Vedeby skolan läser svenska som andraspråk och undervisas av en lärare som inte är utbildad i ämnet. Det är de elever som ansetts ha störst behov som får denna undervisning, men undervisningen skulle behöva utökas till att omfatta ytterligare elever enligt resursteamet.

Några elever på Vedeby skolan deltar också i modersmålsundervisning. Det finns fler berättigade elever, men de flesta tackar nej då de har bott länge eller alltid i Sverige och hela tiden har gått i svensk skola. Modersmålsundervisning erbjuds utanför timplanen och svårigheter finns att hitta behöriga lärare i vissa språk. Inspektörerna anser att konsekvenserna av hur modersmålsundervisningen har organiserats kan analyseras av skolan. Se vidare i kommunrapporten.

Storleken på klass- och undervisningsgrupper varierar beroende på behov bland eleverna. Så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i. Lärarkåren är stabil, personalomsättningen låg och många lärare har arbetat många år på skolan. Föräldrarna anser att lärarna har en hög kompetens, både vad gäller ämneskunskap och pedagogisk skicklighet. De flesta anses vara engagerade för elevernas bästa och lyhörda för barnens behov och önskemål. Eleverna är i huvudsak nöjda med lärarna.

Lärarna på i synnerhet Vedeby skolan upplever att de har begränsade medel för tidsenliga läromedel. Läromedel återanvänds ofta.

På Kätilsmåla skola finns ett relativt välutrustat och lättillgängligt bibliotek. På Vedeby skolan finns också ett skolbibliotek, som har generösa öppettider och används flitigt av eleverna. Där finns det även ett biblioteksråd, bestående av personal och elever.

Tillgången på datorer är god på Kätilsmåla skola men begränsad på Vedeby skolan enligt elever, lärare och skolledning. Skolledningen anser att en datorpark skulle behövas men att lokaler saknas.

Kätilsmåla skola är byggd på 1950-talet och erbjuder gott om utrymme för det 50-tal elever som nu går där. Rektorn har valt att acceptera en tid av underutnyttjande av lokalytan med anledning av att en uppgång i antalet elever är att vänta under de närmaste åren. Inomhusmiljön är funktionell och ombonad och ger goda möjligheter för olika gruppindelningar. Även utemiljön är fin med en välutrustad skolgård, som inbjuder till en mängd olika aktiviteter, och i direkt anslutning finns en lummig naturmiljö.

Vedebyskolan är byggd 1967. Någon genomgripande renovering och upprustning har inte gjorts och lokalerna är därför tämligen slitna. Utrymmesbrist råder på skolan. Eleverna upplever att lokalerna är överblickbara och lätta att hitta till men att de är ganska tråkiga. De upplever också en brist på uppehållsmöjligheter och rastaktiviteter – utbudet består idag i stort sett endast av cafeterian. Den sköts av en skolvärdinna och alternerande elever.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolorna erbjuder en utbildning med de valmöjligheter som föreskrivs i de statliga bestämmelserna. Så gott som samtliga lärare har lärarutbildning och utbildning i de ämnen som de i huvudsak undervisar i.

Inspektörerna bedömer att skolan bör se över undervisningen i hem- och konsumentkunskap i Kättilsmåla skola.

Undervisningen i svenska som andraspråk på Vedebyskolan bör ses över och skolan bör i samband härmed anstränga sig för att använda lärare med föreskriven utbildning. Medan Kättilsmåla har fina lokaler och god utrustning är Vedebyskolas lokaler slitna och tillgången till tidsenliga läromedel begränsade.

Datum	Ort
2006-12-07	Lund

Gösta Karlsson
Birgitta Henecke
Helena Plantin